

Kárpátalja, Ukrajna

Befektetői kézikönyv

2008.

Ötletgazda és projektvezető:

UKRÁN-MAGYAR TERÜLETFEJLESZTÉSI IRODA

Szerkesztőbizottság:

Elnök – Nuszer Ernő – a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás Európai Integrációs, Külgazdasági Kapcsolatok és Turisztikai Főosztályának elnöke.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Tarpai József – az Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda igazgatója
Dancs Karolina – az Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda menedzsere

**A kiadvány megjelenését támogatták: az EuroClip-Eurokapocs Közalapítvány
valamint a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás Európai Integrációs,
Külgazdasági Kapcsolatok és Turisztikai Főosztálya.**

A kiadványban szereplő adatok felhasználása a szerkesztőség engedélye nélkül tilos.

© Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda
88 000 Ungvár, Narodna tér 4. 2. emelet 238/240., tel.: +380-312-61-71-08
e-mail: office@umti.org
www.umti.org

A kiadványban szereplő adatok és egyéb információk hitelességét és pontosságát szerzők igyekeztek minél alaposabban ellenőrizni. Ettől függetlenül a könyv szerzői és kiadója semmilyen felelősséget nem vállalnak a könyvben leírtakkal kapcsolatban esetlegesen felmerülő károkért.

Tartalomjegyzék

Információk Kárpátalja megyéről	3
Általános információk a megyéről.....	3
Természeti erőforrások.....	3
Ipar.....	3
Közlekedés.....	3
Bankrendszer.....	4
Idegenforgalom.....	4
Befektetői tevékenység Kárpátalján.....	5
Vállalkozói környezet	6
Vállalkozási formák Ukrajnában.....	6
A társas vállalkozások formái.....	7
Képviselő.....	8
Alapítás és bejegyzés.....	8
A cégbejegyzés menete.....	8
Adók és járulékok.....	10
Az adózás egyéb kérdései.....	10
Főbb adónemek.....	11
A kettős adóztatás elkerülése.....	12
Határmenti együttműködési, beruházási és külgazdasági együttműködés Kárpátalja és Magyarország között	13
Befektetőre váró beruházások.....	14
Kiemelt befektetési projektek ágazatonként.....	18
Határátkelőhelyek az ukrán-magyar határszakaszon.....	19
Információk Kárpátalja megye határmenti járásairól és nagyobb városairól.....	21
Hasznos weboldalak.....	28
Melléklet: Külkereskedelem-technikai tudnivalók.....	29
Felhasznált irodalom.....	31

Információk Kárpátalja megyéről

Általános információk a megyéről

Kárpátalja – Ukrajna egyik különleges adottságokkal rendelkező megyéje. A megyét a Kárpátok hegyei, erdői, kristályvízű patakjai, hegyi tavai, szőlőültetvényei, történelmi nevezetességei teszik híressé.

Kárpátalja megye Ukrajna dél-nyugati részén terül el, magába foglalva a Kárpátok- hegység délnyugati vonulatait, valamint a Közép-Dunai Alföld egy részét. Észak-nyugaton Lengyelországgal (33,4 km hosszan), nyugaton Szlovákiával (98,5 km hosszan), dél-nyugaton Magyarországgal (130 km hosszan), délen Romániával (205,4 km hosszan), délkeleten pedig Ukrajna két másik megyéjével a Lembergi és az Ivani-Frankivszki megyékkel határos.

Lakosságát és területi nagyságát tekintve a megye Ukrajna megyéi között kicsinek számít (2%). Területe: 12,8 ezer km², lakosságszáma 1,2 millió fő.

Kárpátalja 18 adminisztratív területi egységre tagolható, melyből 5 megyei jogú város (Ungvár, Munkács, Beregszász, Huszt, Csap) – 13 pedig járás. A megyében 10 város, 20 városi jellegű település és 579 község található.

A megye éghajlata nedves-szubkontinentális.

A megye gazdag természeti és turisztikai potenciállal rendelkezik. Területén 360 ásvány és termásvíz forrás található. Kárpátalján összesen 9429 patak és folyó, valamint 137 természetes tó van.

A megye tagja a Kárpátok Eurorégió nemzetközi szerveződésnek, annak megalakulása óta.

Természeti erőforrások

A legértékesebb természeti erőforrásnak a megyében húzódó erdők számítanak. A megye területének több mint 50%-át borítják lombhullató és fenyveserdők, mintegy 200 millió m³ mennyiségben.

150 féle ásványianyag található nagyobb mennyiségben a megye területén, melyek közül 30 félével bányásznak. Ezek között Ukrajnában ritkaságszámba menő ásványok is találhatóak (perlit, ceolit, liparit, barit stb.). A beregszászi járási Muzsaly település közelében aranybánya üzemel.

Szintén fontos erőforrást képeznek a megye területén található termál- és ásványvizek, melyekre a megye turisztikai potenciálja is épül. Gyógyhatásukat szív- és érrendszeri, perifériális idegrendszeri, mozgásszervi, emésztési megbetegedések kezelésére hasznosítják.

A megye talaja közepes ásványianyagtartalommal rendelkező, humuszban szegény savas talaj. A mezőgazdaság aránya talán ezért csak 30% a megyében.

Ipar

Az ipari ágazatok közül fejlett a gépgyártás, az élelmiszeripar, a feldolgozóipar, melyek több mint felét uralják az összes ipari termelésnek. Jelentős szerepe van még a fakitermelésnek és feldolgozásnak, a könnyűiparnak, a kémiai és építőiparnak.

Fejlett ipari létesítmények jobbra a munkácsi és ungvári járások területén, valamint Ungvár és Munkács környékén találhatóak.

Nagyobb ipari üzemek ágazatok szerint:

gépgyártás: Beregszászi Rádiógyár, Polimer-Technika (műanyagtermékek, autóelektronika), Tocsprilad Munkács (fémfeldolgozás), Eurocar (személygépkocsik gyártása), Yadzaki Ukraine (elektronikai kábelek), Konvektor gyár (gáz- és elektromos konvektorok gyártása), Jabil (mobiltelefonok elektronikai felszerelésének gyártása);

faipar és erdőgazdaság: ENO-Mebli (bútorgyártás), Sten vállalat (fűrészárúk), Fisher Munkács (sítalpak, hokiütők készítése);

könnyűipar: Groklin-Karpati (üléshuzatok varrása), Ungvári Ruhagyár (női- és férfiruha készítés), Sandres-Vinohradiv (ágynemű huzatok, párnák és paplanok készítése), LEGO Ruhagyár (női ruhák), Mrija Munkácsi Ruhagyár.

Külföldi érdekeltségű gyárak: Fisher, Philips, Flextronix, Volkswagen, Audi, Skoda, Yadzaki, Leoni, Groklin.

Közlekedés

Kárpátalja az Európai Unió keleti határán, fontos közlekedési, szállítmányozási útvonalak mentén fekszik, ami fontos szerepet tölt be a megye külgazdasági kapcsolatainak alakulásában és gazdasági fejlődésében egyaránt.

Vasút. A megyében 6 nemzetközi vasúti átkelőhely található (Magyarország felé: Csap-Záhony, Szalóka-Eperjeske; Szlovákia felé: Csap-Ágcsernyő, Ungvár-Mativci; Románia felé: Nevetlenfalu-Halmi, Taracköz-Hosszúmező). Ukrajna más

megyéinek irányába a Kárpátok hágóin 3 fontos vasútvonal vezet. A megye területén húzódó vasútvonalak teljes hossza 1476 km, ebből 785 km főútvonal.

Autóutak. A megye területén 140 km hosszan húzódik a Kijev-Csap autótút (E-471, E-50, E-573). Az áru- és személyszállítás a szerteágazó, összesen több mint 3,5 ezer km hosszúságú úthálózaton történik.

Nemzetközi közlekedési folyosók. A megye területén keresztül vezet majd Európa V. számú közlekedési folyosója, amely Magyarország irányából várhatóan 2012-ben éri el az ukrán határszakaszt két ponton, a Csap-Záhony határátkelőhely közelében, valamint a tervezett Déda-Beregdaróc határátkelőhelyen. A Lizsbon-Trieszt-Ljubljana-Budapest-Kijev-Volgograd folyosó kapcsolja majd össze Európát-Ázsiával, megkönnyítve a tranzit-szállítmányozást. Az útvonal várhatóan csatlakozik a Balti-tenger – Fekete-tenger államközi közlekedési folyosóhoz (Gdansk-Odessa).

Ungvári Nemzetközi Repülőtér. 4. osztályú, fogad és indít Boing737, An-72 és An-74, TU-134, DS-9, 2B, 32, JAK-40 és JAK-42, IL-18, An-12 típusú repülőgépeket és helikoptereket. Kapacitása – 1500 fő/nap.

Bankrendszer

A bankrendszer működéséről és a nemzeti bankról egy 2000-ben kiadott törvény rendelkezik. A mintegy 190 kereskedelmi bank két kivétellel (Ukreximbank, Ocsadbank) magánkézben, mintegy tucatnyi külföldi tulajdonban (Raiffeisen, OTP, Kreditanstalt, ING, Citibank stb.) van. A két vezető pénzintézet – a Raiffeisen Bank Aval és a Privatbank, a piac mintegy 10-10%-át tudhatja magáénak. Az említett pénzintézetek mellett a Prominvestbank, az Ukrszibbank, valamint az Ukrszocbank meghatározó.

A nemzeti bank honlapja (www.bank.gov.ua) közli a hivatalos árfolyamokat, itt olvashatóak a banktevékenységre, a fizetési rendszerre vonatkozó jogszabályok, a jegybank rendelkezései és felügyeleti tevékenységének dokumentumai.

Az Ukrán Bankok Egyesülete (Асоціація Українських Банків) jelenleg 124 tagot számlál, közöttük van valamennyi fontosabb pénzintézet. Honlapján (www.aub.com.ua) a szövetség közli a bankok tevékenységének fontosabb mutatóit, a pénz-, hitel- és valutapiaci tendenciákról készített elemzéseket, az érvényes napi árfolyamokat.

Idegenforgalom

A turizmus a megyében kiemelt területnek számít, ezért nagy figyelmet fordítanak a turisztikai szolgáltatások színvonalának feljlesztésére. Napjainkban Kárpátalja megye érdekes, kényelmes és olcsó üdülést kínál az idelátogató vendégek számára az év minden szakában: télen – síelési lehetőség, nyáron – ökoturizmus, halászat, úszás, kerékpározás, lovaglás, hegyitúra, kulturális és helyismereti turizmus.

A megyében kínált üdülési lehetőségek minden igényt igyekeznek kielégíteni: extrém autóstúrát (itt ki lehet próbálni, hogy mire is képes a személygépkocsi erdőkben és hegyi utakon), kerékpáros és gyalogtúrák (a megye nevezetességeinek megtekintése, ismerkedés a környék történelmével, építészeti és képzőművészeti alkotások megtekintése).

Kárpátalján nagyon fejlett a manapság nagy népszerűségnek örvendő ökoturizmus is. Az ilyen jellegű üdülést kedvelő vendégek számára a vidék nagyon sok érdekességet tartogat.

A megyében a védett területek nagysága 146 ezer hektár. A legnagyobb és legkülönlegesebb természetvédelmi területek: a Kárpáti Bioszféra Rezervátum, a Szineviri Nemzeti Park, az Uzsoki Nemzeti Park. Kárpátalja megye legnagyobb kincsei az erdők, melyek a megye területének 50%-át borítják.

Kiemelt lehetőségek kínálkoznak a megyében a fiatalok és családok felé irányuló turizmus fejlesztésére (spotturizmus, ökoturizmus, falusi turizmus – speciális pihenés falusi környezetben, kalandturizmus, vallási turizmus, egyéni, helyismereti turizmus). A megyében az idelátogatók számára a következő típusú túrautakat biztosítják: hegyitúra, vízitúra, gyalogtúra, kerékpártúra.

A megyében 28 szanatórium, 90 gyógyüdülőhely és 181 egyéb turisztikai létesítmény található (összesen 299, 21 ezer férőhely). 2007 első kilenc hónapjában 244,7 ezer vendéget fogadtak a különböző szálláshelyek.

Statisztikai adatok szerint 2007-ben január és szeptember között a megye turisztikai és gyógyüdültetési központjai 72 ezerrel kevesebb vendéget fogadtak, mint az elmúlt év azonos időszakában, ami 23%-os csökkenést jelent. Ez a számadat a téli hóhiányt is tükrözi, elmaradtak a síelők. Az idelátogatóknak nyújtott szolgáltatások összege 2006-hoz viszonyítva 64 618,3 millió hrvnyával (62,1%) nőtt, és 168 662,5 millió hrvnyát tett ki a vizsgált időszakban. 1942,6 millió hrvnyával (46,4%) növekedett ebben az évben az idegenforgalom után a helyi és központi költségvetések bevétele, amelynek teljes összege elérte a 9832,2 millió hrvnyát. Az idegenforgalmi létesítmények modernizálására fordított összeg 4,3 – szorosára nőtt 2007-ben, és összességében 123 051,7 millió hrvnyát tesz ki. 2007 első kilenc hónapjában hivatalosan 514 új munkahely létesült a turisztikai szektorban.

Befektetői tevékenység Kárpátalján

A megyei statisztikai főosztály 2007 októberi adatai szerint a külföldi befektetések mértéke több mint 322 millió USD. Nemzetközi befektetéssel működő vállalkozások száma: 779, a befektetések 49 országból érkeztek.

Legnagyobb befektetők Kárpátalján:

Amerikai Egyesült Államok – 49 millió USD (összes befektetések 15,2%-a).

Németország – 42,7 millió USD (összes befektetések 13,3%-a).

Japán – 35,5 millió USD (összes befektetések 11%-a).

Ausztria – 30,8 millió USD (összes befektetések 9,6%-a).

Magyarország – 30,7 millió USD (összes befektetések 9,5%-a).

A felsorolt 5 országból származik a beruházások közel 59%-a.

A gazdasági ágazatokat tekintve a befektetések a következőképpen oszlanak meg (2007 első félévének adatai alapján):

ipar (összes befektetések 82%-a). Ebből:

feldolgozóipar - 80,2%. Ebből:

élelmiszeripari- és dohánytermékek – 13,3%;

fafeldolgozás (bútorgyártás nélkül) – 14,6%;

gépgyártás – 22,7%;

textilipar – 16,3%;

kémiai ipar – 3,2%;

fémkohászat és vasipar – 1,4%;

egyéb – 8,7%;

elektromosenergia, gáz és víz – 1,4%;

kitermelőipar – 0,4%;

kereskedelem – 3,3%;

közlekedés és hírközlés – 5,5%;

vendéglátóipar – 3,0%;

mezőgazdaság, vadászat, erdőgazdaság – 0,8%;

építőipar – 0,9%;

egyéb - 4,5%.

A megye járásait és nagyobb városait tekintve, a beruházások mértéke a következőképpen oszlik meg: Ungvár – 18,1%, Munkács – 15,4%, ungvári járás – 19,6%.

A beruházások növekedése 2007 első felében elérte az 1,2 millió USD-t. A Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás Külgazdasági Kapcsolatok, Európai Integrációs és Turisztikai Főosztályának adatai szerint 2007-ben a következő cégek rendelkeztek a legmagassabb befektetési pénzösszegekkel:

Automotiv Ukraine Kft. (Németország) – 2006-ban 1,2 millió USD, 2007 első negyedévében – 1,1 millió USD;

Blizzard Production Kft. (Ausztria) – 100%-ban külföldi beruházásból működik. Beruházás mértéke: 1,5 millió USD, ebből 0,4 millió USD — 2007 első negyedévében;

Groclin-Karpati Kft. (Lengyelország) – 21,1 millió USD, 2007 első negyedévében – 1,1 millió USD;

Arsil Kft. (Olaszország) – 2007 első negyedévében – 0,2 millió USD.

Az elmúlt években lányhult a befektetési kedv, miután az állam megszüntette a Kárpátalja Különleges Gazdasági Övezet nyújtotta speciális kedvezményeket.

Vállalkozói környezet

Vállalkozási formák Ukrajnában

Tulajdonforma szerint	
Egyéni vállalkozás	
Társas vállalkozás	
Kommunális vállalkozás	
Állami vállalkozás	
Vegyes formájú vállalkozás	
Külföldi tőkével működő vállalkozás (az alaptőke nem kevesebb mint 10%-a külföldi tőke)	
Külföldi vállalkozás (Az alaptőke 100%-a külföldi befektetésből származik)	
Alkalmazottak száma szerint	
Kis	alkalmazottak száma max. 50 fő; éves bevétel nem haladja meg az 500 ezer eurót (az Ukrán Nemzeti Bank hivatalos hrivnya/euro árfolyama alapján).
Nagy	alkalmazottak száma meghaladja az 1000 főt; éves bevétel meghaladja az 5 millió eurót (az Ukrán Nemzeti Bank hivatalos hrivnya/euro árfolyama alapján).
Közepes	minden más vállalkozás, mely nem sorolható sem a kis sem a nagyvállalatok kategóriájába; alkalmazottak száma 51-1000 fő; éves bevétel 500 ezer – 5 millió euro (az Ukrán Nemzeti Bank hivatalos hrivnya/euro árfolyama alapján).

A társas vállalkozások formái

№	Forma	Jellemzők
1.	Részvénytársaság (AT)	<p>alaptőkéje nem lehet kevesebb, mint 1250 minimálbér összege (ez 2007 végén kb. 550000,00 ezer hrivnya volt, ami kb. 109 ezer USD);</p> <p>két formája lehet zárt (3AT), és nyitott (BAT);</p> <p>vezető szervei a közgyűlés, a felügyelő tanács, az igazgató tanács/főigazgató, az ellenőrző bizottság.</p>
2.	Korlátolt felelősségű társaság (ТзОБ)	<p>alaptőkéje nem lehet kevesebb, mint 100 minimálbér összege (ez 2007. végén kb. 46 ezer hrivnya volt, ami kb. 9100 ezer USD);</p> <p>vezető szervei az alapítók közgyűlése, az igazgató tanács/főigazgató, az ellenőrző bizottság;</p> <p>tagjai csak az általuk befektetett tőke összegéig felelnek a társaság esetleges veszteségeiért.</p>
3.	Bővített felelősségű társaság (ТзДБ)	<p>alaptőkéje az alapító tagok által, az alapító okiratban előzetesen feltüntetett összeg;</p> <p>a társaság teljes vagyonával felel az esetleges kötelezettségeiért;</p> <p>amennyiben a társaság vagyona nem elegendő, a bővített felelősség alapján mindenki a behelyezett tőkéje nagyságának százalékos arányában viseli a felelősséget a társaság kötelezettségeiért;</p> <p>ezen felelősség határait az alapító szerződésnek részletesen kell taglalnia;</p> <p>a vonatkozó törvény értelmében az alaptőke minimális mértéke megegyezik a Kft. minimális alaptőkéjének összegével.</p>
4.	Teljes felelősségű társaság (ТзПБ)	<p>a társaság minden tagja bővített felelősséget visel és teljes vagyonával felel a társaság esetleges kötelezettségeiért;</p> <p>vezetője akár a társaság összes tagja is lehet egyszerre, vagy a társaság egy konkrét tagja, aki megbízás alapján az összes tag nevében vezeti a társaságot;</p> <p>tagjai kizárólag bejegyzett, vállalkozói tevékenységet végző személyek lehetnek.</p>
5.	Komandétné társaság (КТ)	<p>egy vagy több tag végzi a tevékenységet a társaság nevében, és annak esetleges kötelezettségeiért teljes magánvagyonukkal felelnek (teljes tagok);</p> <p>a többi tag csak a befektetése alapján van jelen a társaság tevékenységében (befektetők);</p> <p>teljes tagok csak bejegyzett, vállalkozói tevékenységet végző személyek lehetnek.</p>

Képviselő

A külföldi vállalkozásoknak lehetőségük van képviselőt nyitni Ukrajna területén. Ukrajna törvényeinek értelmében, a képviselő nem jogi személy, tevékenységét külföldi alapítójának nevében végzi.

A gyakorlatban a képviselőeknek két típusa van:

- a vállalat a képviselően keresztül vállalkozói tevékenységet végez Ukrajna területén (pl. fiókintézet);
- olyan képviselőek, melyek tevékenysége kimerül a vállalat külföldi megismertetésében, reklámozásában és egyéb kiegészítő tevékenységek végzésében.

A képviselőket szintén be kell jegyeztetni Ukrajna törvényeinek megfelelően.

Alapítás és bejegyzés

Ukrajnában céget ukrainai vagy külföldi jogi személyek, Ukrajna állampolgárai és külföldi állampolgárok alapíthatnak. A vállalkozás a bejegyzést követően válik jogi személlyé.

A vállalkozások alapító okiratuknak, vagy alapokmányuknak megfelelően működnek. Az alapító okiratnak tartalmazni kell: a vállalkozás nevét, tevékenységi körét és tevékenységének alapvető céljait, információkat az alapítókról és/vagy tagokról, az alaptőke összegét, a nyereség felosztásának részleteit, a vállalkozás szervezeti felépítését, a határozatok elfogadásának rendjét, az alapító okirat esetleges megváltoztatásának módját, a cégbezárást feltételeit, valamint minden olyan kérdést és információt, amely a vállalkozás működésével kapcsolatos.

A cégbejegyzés menete

1. Lépés. Határozathozatal a vállalkozás megalapításáról, annak működéséről és szervezeti formájáról.

Még a hivatalos bejegyzés előtt döntést kell hozni néhány fontos kérdésben:

- meg kell határozni a szervezeti-jogi formát, az adózás formáját, a tevékenységi kört (minden tevékenységi kör egyedi kódszámmal rendelkezik, aminek feltüntetése szükséges a bejegyzéskor). A tevékenységi kör megválasztásánál meg kell jelölni egy alapvető tevékenységi kört, és legalább 5 egyéb tevékenységet;
- meg kell határozni az alapítók körét és azok rész tulajdonának mértékét az alaptőkében, a vállalkozás nevét, jogi címét, a vállalkozás vezetőjét és más beosztottjait (igazgató, helyettesek), akiknek joga lesz a vállalatot külön engedély nélkül képviselni, meghatározni azok hatáskörét, megjelölni a bejegyeztetésért felelős személyt, a bankot, melynek közreműködésével végzi tevékenységét a vállalkozás a jövőben;
- a bejegyzéshez elő kell készíteni az alapítók személyigazolványainak fénymásolatát, személyi kódjuk másolatát; külföldi jogi személyek esetén a honi bejegyzés másolatát, a vállalkozás székhelyét, kivonatot a bankszámláról stb.

2. Lépés. Az alapító dokumentumok összeállítása és hitelesítése:

- az alapító/alapítók határozata a vállalkozás megalapításáról és az ezt rögzítő jegyzőkönyv elkészítése, melyben elfogadásra kerül az alapító okirat, kinevezésre kerül a vezető/vezetőség, továbbá az a személy, aki felelős a vállalkozás bejegyzéséért, az alaptőkéhez való hozzájárulás összege alapítónként;
- az alaptőke lehet készpénz és apport egyaránt (pl. épület, berendezés és más értéktárgyak, értékpapírok, szellemi termékek);
- az alapító okirat minden esetben ukrán nyelven kell, hogy íródjon, és tartalmaznia kell a következőket: a jogi személy neve, a társulás formája, vezető szerveinek megnevezése, összetétele és azok hatásköre, a döntéshozatal folyamatának rendje, a vállalkozásba való be-, illetve a vállalkozásból való kilépés rendje, tevékenységének tárgya és céljai, az alapítók, tagok összetétele, megnevezése, az alaptőke összege és összetétele, a nyereség és a veszteség felosztása, azon kérdések meghatározása, melyeket egyöntetűen, vagy kétharmados többséggel kell elfogadni, az alapító okiratban esetlegesen eszközölt változtatások menete, a vállalkozás megszűnésére, illetve átszervezésére vonatkozó rendelkezések;
- az alapító okiratot az alapítóknak alá kell írni, és közjegyzővel kell hitelesíttetni. A bejegyzéshez legalább 2 eredeti példányra van szükség.

3. Lépés. Cégnév levédése

az alapítónak vagy az eljárással megbízott személynek a következőket kell benyújtani:

- a) a cégnév levédéséről szóló kérelem, amelyben fel kell tüntetni a teljes megnevezést, melyen a vállalkozás bejegyzésre kerül, és amely név alatt a tevékenységét végzi majd a jövőben;
- b) a levédési eljárás díjának befizetését igazoló csekk másolatát (az eljárás díja 34 hrivnya);

az eljárás időtartama a feltüntetett dokumentumok benyújtását követően 3 munkanap;

amennyiben a választott cégnév még nem szerepel a jegyzékben, annak levédéséről ajánlott levélben értesíteni az alapítót vagy az alapítók által az eljárással megbízott személyt;

a levédés 2 hónapig (Rt. esetében 9 hónapig) érvényes;

amennyiben a választott név már szerepelne a jegyzékben, akkor az erről megküldött értesítést követően az eljárást újra kell kezdeni egy új névvel. A befizetett összeg nem kerül visszatérítésre;
amit figyelembe kell venni a névválasztásnál: a teljes néven kívül lehetőség van rövidített elnevezést is használni, tilos a névben állami szervek, önkormányzatok neveit feltüntetni, tilos a jogi formákat keverni, csak és kizárólagosan egy jogi forma megnevezése szerepelhet a név után, a vállalkozás teljes neve nem haladhatja meg a 182 betűt vagy jelet, rövidített elnevezése pedig a 38-at.

4. Lépés. Ideiglenes bankszámla nyitása:

a bejegyzésnek ez a lépése csak azokra a vállalkozási formákra nézve kötelező, amelyek szervezeti-jogi formája megköveteli a hatályos törvénykezés által megszabott minimális alaptőke meglétét;
Kft. alapítása esetén a bejegyzést megelőzően ezen a számlán kell elhelyezni az alapító okiratban megjelölt alaptőke legalább 50%-át. 2007 végén a minimális befizetés összege 23 000 hrivnya volt, melynek összege a mindenkori minimálbér összegének változásától függ;
a befizetést követően a bank egy igazolást állít ki annak tényéről a bejegyzést végző hatóságnak;
az alapítóknek meg kell határozni, hogy ki lesz az a személy, aki jogosult a bankszámla hozzáféréshez (általában az igazgató). Számára közjegyző által hitelesített meghatalmazást kell kiállítani, amennyiben az alapítók közül legalább 1 természetes személy van;
az ideiglenes bankszámla nyitáshoz a következő dokumentumokat kell benyújtani:
a) kérvény az ideiglenes bankszámla nyitáshoz, az alapítók által felruházott személy aláírásával;
b) alapító okirat eredeti példánya vagy közjegyző által hitelesített másolata;
c) az alapítók közjegyző által hitelesített határozata az aláírási joggal rendelkező meghatalmazott vezetőről;
d) aláírási címpéldány az aláírási joggal rendelkező személy aláírásával;
- amennyiben a cégbejegyzés elutasításra kerül, az ezt tartalmazó hivatalos levél alapján a bankszámlán lévő összeg visszakerül a tulajdonosokhoz, a bankszámlát pedig megszüntetik.

5. Lépés. Állami bejegyzés:

a vállalkozás állami bejegyzéséhez a cégbejegyző hatósághoz kell fordulni, ami a városi- vagy járási tanácson belül működik, esetlegesen a járási/városi közigazgatáson belül (Kijev, Szimferopol). Ott kell bejegyeztetni a vállalkozást, ahol annak jogi címe lesz;
bejegyzéshez szükséges dokumentumokat személyesen, vagy ajánlott levélben kell megküldeni a bejegyzést végző hatósághoz;
a bejegyzéshez szükséges dokumentumok: kitöltött bejegyzési lap (kérelem), az alapítók által létrehozni kívánt vállalkozás alapító jegyzőkönyvének másolata, közjegyző által hitelesített alapító okirat, az alaptőke legalább felének befizetését igazoló banki okirat, az eljárás díj befizetését igazoló csekk;
amennyiben az alapítók között külföldi vállalkozás is van, annak honi cégbejegyzéséről is kell dokumentum, az ottani közjegyző által hitelesítve, ukrán nyelvre lefordítva, Ukrajnában működő konzulátusa által legalizálva;
személyes benyújtás esetén szükség van a személyigazolványra, meghatalmazott személynek a hivatalos meghatalmazásra és a személyigazolványra;
amennyiben minden szükséges irat benyújtásra került, a bejegyzést végző hatóságnak 3 munkanapot követően be kell jegyezni a társaságot, és kiállítani az erről szóló tanúsítványt;
költségek:
a) jogi személyek esetén 2007-ben 170 hrivnya;
b) természetes személyek esetén 2007-ben 34 hrivnya.

6. Lépés. Bejegyeztetés a statisztikai hivatalnál:

minden vállalkozás kell, hogy rendelkezzen statisztikai bejegyzési számmal, melyet a statisztikai hivatal ad ki;
maximum 10 nappal az állami bejegyzést követően a helyileg illetékes statisztikai hivatalban kell kérni;
ehhez a következő iratok szükségesek: kitöltött adatlap, az állami bejegyzést igazoló tanúsítvány eredeti példánya, a regisztrációs díj befizetését igazoló csekk. Ezekon kívül legyen nálunk: az alapító okirat másolata, az állami bejegyzést igazoló tanúsítvány másolata, személyigazolvány (meghatalmazott esetén a meghatalmazás is);
a statisztikai hivatal egyéni kódszámot ad a vállalkozás számára és felveszi a hivatalos jegyzékébe. Az eljárás ideje: maximum 5 nap.

7. Lépés. Bejegyzés az adóhivatalnál:

az állami bejegyzést igazoló tanúsítvánnyal egyidejűleg is megkaphatjuk az erről szóló igazolást, vagy azt az állami bejegyzést követően az adóhivatalnál átvehetjük. Sajnos ez még az ország nem minden régiójában van így. A régi eljárás menete: kérelem kitöltése, az állami bejegyzést igazoló tanúsítvány másolatának valamint a statisztikai hivatal által kiadott okirat másolata, személyigazolvány vagy meghatalmazás benyújtása.

8. Lépés. Bejegyztetés a nyugdíjalapnál, a munkaügyi központban, a társadalombiztosítónál, a balesetbiztosítónál:
az állami bejegyzést követő 10 napon belül regisztrálni kell a vállalkozást a Nyugdíjalapnál, a munkaügyi központban, a balesetbiztosítónál, a társadalombiztosítónál;
a regisztrációkhoz minden esetben szükség van a már előzetesen kiadott dokumentumok másolataira (bejegyző hatóság által kiadott tanúsítvány, statisztikai hivatal stb.).

9. Lépés. Pecsét és bélyegző engedélyeztetése:

szükséges iratok: kérelem benyújtása, a vállalkozás székhelyének megjelölése, a vállalkozás vezetőjének személyes adatai, a kérelem benyújtójának személyes adatai, az állami bejegyzést igazoló tanúsítvány közjegyző által hitelesített másolata, a társaság vezetője által igazolt pecsétkép (2 példányban), az eljárás díjának befizetését igazoló csekk (eljárás díja 2007-ben 51 hr);
az igénylést leadásától számított 5 munkanapot követően a hatóság megadja az engedélyt a pecsét / bélyegző használatára;
a pecséten rajta kell legyen a statisztikai szám, a vállalkozás neve a bejegyzett formában. A pecsét ára 50-200 hrvnyva.
Az engedélyeztetést a helyileg illetékes rendőrségnél kell kérvényezni.

10. Lépés. Bankszámla véglegesítése:

az ehhez szükséges dokumentumok: kérelem a folyószámla megnyitására, az állami bejegyzést igazoló tanúsítvány vagy annak közjegyző által hitelesített másolata, az alapító okirat vagy annak közjegyző által hitelesített másolata (jogi személy esetén), a statisztikai hivatal által kiállított okirat vagy annak közjegyző által hitelesített másolata, az adóhivatal által kiállított okirat vagy annak közjegyző által hitelesített másolata, a pecsét és aláíráskép igazoló dokumentuma vagy annak közjegyző által hitelesített másolata, a nyugdíjalap, a munkaügyi központ, a társadalombiztosító, a balesetbiztosító stb. által kiállított okirat vagy annak közjegyző által hitelesített másolata. Az eljárást végző személy minden esetben vigye magával személyi igazolványát és az eredeti dokumentumokat.

Adók és járulékok

Az adórendszerrel szóló 1997 márciusában hatályba lépett törvény kétféle adó- és járulékkategóriát állapít meg: a központi adók és járulékok kivetésének rendjét és mértékét a parlament, míg a helyi adókat és járulékokat a helyi közigazgatási szervek állapítják meg (egy központilag megadott kereten belül). A törvény egyértelműen kimondja, hogy az adórendszer változását más törvények nem írhatják elő.

A központi adókat és járulékokat a bármely tulajdonformájú jogi személyek és magánszemélyek fizetik az adótörvényekben meghatározottak szerint. A jelenleg érvényes szabályozás 19 központi adó- és járulékfizetési kötelezettséget ír elő. A gazdálkodási tevékenység eredményessége szempontjából közülük a következők a legfontosabbak: vállalati nyereségadó, értéktöbblet adó, jövedéki adó, ingatlanadó, földadó, a természeti erőforrások használata után fizetendő járulék, társadalombiztosítási-, nyugdíj-, munkanélküli-, balesetbiztosítási alapokba fizetett járulékok.

Külön lehet kérelmezni az adóügyi hatóságoktól a kötött, úgynevezett „egységes” adózási módot, amely a jövedelem 6% - a vagy 10% - a, attól függően, ÁFA fizető vagy sem a vállalat.

A helyi közigazgatási és önkormányzati szervek által kiszabott és a helyi költségvetésbe kerülő adók és járulékok száma 16, közülük említést érdemel a reklámadó, a közüzemi (kommunális) adó, az idegenforgalmi és gyógyfürdői járulék, a piaci járulék, a parkolási díj, helyi jelképek használatáért, valamint a mozi- és televízió felvételének készítéséért fizetendő járulék.

Jelenleg az anyagi termelési szférában a vállalkozó tevékenységet folytató alanyok a tulajdonformától függetlenül egységesen 25% adót fizetnek.

A munkabérek közterhe 51%, aminek nagy részét a munkaadó állja. Az értéktöbbletadó mértéke 20%.

Itt említendő meg, hogy a Miniszteri Kabinet mellett működő Humanitárius Bizottság engedélyének hiányában a humanitárius segélyeket, adományokat is jövedelemadó terheli.

A különböző adónemek és járulékok százalékos összesítése elég magas, bizonyos mértékben gátolja Ukrajnában a gazdasági fejlődést. A fekete (árnyék) gazdasági tevékenység emiatt jelentős. Jelenleg kidolgozás alatt áll az új adótörvény, amely lényegesen kedvezőbb adózási feltételeket helyez kilátásba.

Az adózás egyéb kérdései

A jövedelemadó minden ukrain forrásból származó bevételre vonatkozik. A jövedelemadó vonatkozik: a jutalékok, osztalékok, százalékok, mérnöki szolgáltatások díjára és más bevételekre 15 %-os mértékben, ha az előzetesen megkötött szerződésben nem szerepelnek más feltételek vagy megkötések.

A külföldi alkalmazott bérét az ukrán dolgozókéval megegyező adó terheli. A külföldiek munkavállalásának szabályait kormányhatározat rögzíti. A munkaadó feladata, hogy benyújtsa a megyei foglalkoztatási központnak a szükséges dokumentumokat: nyilatkozat az alkalmazás szándékáról, a külföldi munkaerő foglalkoztatásának indoklása, a munkaszerződés

másolata, igazolás a munkaadó állami regisztrációjáról, a munkavállaló személyi adatai és útlevelének száma, szakképzettségének igazolása, adóhivatali igazolás arról, hogy a munkaadónak nincs tartozása, nyugta az illeték befizetéséről.

A vállalati képviselők magyar állampolgárságú alkalmazottait regisztráltatni kell a gazdasági minisztériumban. Ehhez benyújtandó a képviselő hivatalos regisztrációjának hiteles másolata, a regisztrációban szerepelnie kell valamennyi külföldi alkalmazott személyi adatainak. A munkavállalási célú tartózkodási kérelemhez Ukrajna Magyarországi Nagykövetsége Budapesti vagy Nyíregyházi Főkonzulátusán IM-1 típusú vízumot kell előzetesen beszerezni, melyhez mellékelni kell az ukrán munkavállalási engedélyt.

Főbb adónemek

Adónem	Az adó mértéke	Adófizetés tárgya	Befizetési határidő
ÁFA	20%	Termékek (árúk, szolgáltatások) értékesítése és azok importja	A tárgydőszakot követő 20 napon belül.
Jövedéki adó	10-30% illetve fix illeték	Értékesítés forgalma (%), az értékesített termék egységára, vámérték	Import esetén előre, más esetekben a forgalom volumenétől függően 3 naponként, havonta, negyedévente.
Nyereségadó	25%	Nyereség	A tárgydőszakot követő 20 napon belül, magánvállalkozók esetében márc. 15., máj. 15., aug. 15., dec. 15.
Földadó	0,015-0,21 hr/m ² településtől függően	Használt földterület	Mg termelők és lakosság: aug. 15. és nov. 15., egyéb esetekben a tárgynegyedévet követő hó 15-ig.
Gépjármű adó	0,68-4,55 euro/100cm ³		
Magánvállalat egységadója	a bevétel 6-10%, attól függően, hogy alanya-e az AFÁ-nak.	Pénztárba vagy bankszámlára érkezett bevétel	A tárgydőszakot követő 20 napon belül.
Magánvállalkozó egységadója	20-200 hr, + az adó 50%-a minden foglalkoztatott után (10 főig)	A helyi tanács által megállapított foglalkozásnem után	A tárgydőszakot követő 20 napon belül.
Magánvállalkozó rögzített adója ha fizeti a piaci járulékot és éves forgalma nem haladja meg a 119 000 hrivnyát	20-100 hr, + az adó 50%-a minden foglalkoztatott után (5 főig)	A helyi tanács által megállapított foglalkozásnem után	Az engedély megkapásáig.

Forrás: Gyakorlati tudnivalók befektetőknek, Ábrahám 2008.

A kettős adóztatás elkerülése

Ukrajna több országgal kötött szerződést a kettős adóztatás elkerülése érdekében. A szerződésekben foglaltak kedvező feltételeket biztosítanak a külföldiek adózásához. Az ilyen jellegű szerződések legfőbb célja: csökkenteni az adók mértékét az osztalékok, százalékok és illetékek esetében, valamint a profit adómentesítése a helyi adók alól (pl. műszaki szolgáltatások profitja, értékpapír forgalmazásból származó tőkebevételek (néhány kivételtől eltekintve) stb.).

Ahhoz, hogy valaki élni tudjon a kettős adóztatás elkerülésének szerződésben foglalt előnyeivel tanúsítványt kell kérjen a lakhelye szerinti illetékes adóhatóságtól és be kell mutatnia azt az ukrán félnek, aki az adót befizeti (az a személy, aki a külföldi személytől származó árukért (szolgáltatásokért) fizet), annak a tanúsítása céljából, hogy a jelzett személy (jogi vagy természetes) olyan országban rendelkezik állandó lakhellyel/székhellyel, mely országnak érvényes szerződése van Ukrajnával a kettős adóztatás elkerülése érdekében. Ennek elmulasztása esetén nem használhatóak fel a szerződésben foglalt kedvező feltételek.

Vannak olyan szerződések, melyek még a Szovjetunió fennállása idején kötöttek, de vannak olyanok is amelyek különböző követelmények miatt (új megállapodás stb.), újrafogalmazásra kerültek. Ukrajna nem tagja az OECD-nek (Organization for Economic Cooperation and Development), emiatt az adózási feltételek Ukrajnában az abban foglalt követelményektől eltérőek lehetnek. Az alábbi táblázat tartalmazza a szerződésekben megállapított alsó küszöböt az osztalékokra, illetékekre és százalékokra vonatkozó kifizetések esetében, összevetve a helyi adók mértékével. Ezek Ukrajna által kerülnek kifizetésre a szerződésben szereplő illetékes fél irányába. A feltételek és a megállapított összegek a szerződésekben lefektetettek alapján:

A kifizetést kapó lakhelye	Aláíró	Osztalék (%)	Százalék (%)	Illeték (%)
Algéria	Ukrajna	5/15	0/10	10
Örményország	Ukrajna	5/15	10	0
Ausztria	Ukrajna	5/10	2/5	0/5
Azerbajdzsán	Ukrajna	10	0/10	10
Fehéroroszország	Ukrajna	15	10	15
Belgium	Ukrajna	5/15	0 2/5	0/5
Bulgária	Ukrajna	5/15	0/10	10
Kanada	Ukrajna	5/15	0/10	0/10
Kína	Ukrajna	5/10	0/10	10
Horvátország	Ukrajna	5/10	0/10	10
Ciprus	SZU	0	0	0
Csehország	Ukrajna	5/15	0/5	10
Dánia	Ukrajna	5/15	0/10	0/10
Egyiptom	Ukrajna	12	0/12	12
Észtország	Ukrajna	5/15	0/10	10
Finnország	Ukrajna	0/5/15	5/10	5/10
Franciaország	Ukrajna	0/5/15	0 2/10	0/5/10
Grúzia	Ukrajna	5/10	0/10	10
Németország	Ukrajna	5/10	0 2/5	0/5
Görögország	Ukrajna	5/10	0/10	10
Magyarország	Ukrajna	5/15	0/10	5
India	Ukrajna	10/15	0/10	10
Indonézia	Ukrajna	10/15	0/10	10
Irán	Ukrajna	10	0/10	10
Olaszország	Ukrajna	5/15	0/10	7
Japán	SZU	15	0/10	0/10
Kazahsztán	Ukrajna	5/15	0/10	10
Kirgizisztán	Ukrajna	5/15	0/10	10
Korea	Ukrajna	5/15	0/5	5
Lettország	Ukrajna	5/15	0/10	10
Litvánia	Ukrajna	5/15	0/10	10
Makedónia	Ukrajna	5/15	0/10	10
Malájzia	SZU	15	0/15	10/15
Moldova	Ukrajna	5/15	10	10
Mongólia	SZU	0	0	0
Hollandia	Ukrajna	0/5/15	0 2/10	0/10

Norvégia	Ukrajna	5/15	0/10	5/10
Lengyelország	Ukrajna	5/25	10	10
Portugália	Ukrajna	10/15	10	10
Románia	Ukrajna	10/15	0/10	10/15
Oroszország	Ukrajna	5/15	0/10	10
Szlovákia	Ukrajna	10	10	10
Spanyolország	SZU	15	0	0/5
Svédország	Ukrajna	0/5/10	0/10	0/10
SzírIA	Ukrajna	10	0/10	15
Svájc	Ukrajna	5/15	0/10	0/10
Taiföld	Ukrajna	01.10.15	01.10.15	15
Tadzsiszisztán	Ukrajna	10	0/10	10
Törökország	Ukrajna	10/15	0/10	10
Türkmenisztán	Ukrajna	10	0/10	10
Egyesült Arab Emírátsok	Ukrajna	0/5/10	0/3	10/0
Nagy-Britannia	Ukrajna	5/10	0	0
USA	Ukrajna	5/15	0	10
Üzbegisztán	Ukrajna	10	0/10	10
Vietnám	Ukrajna	10	0/10	10
Ukrajnával szerződést nem kötött országok		15	15	15

Határmenti beruházási és külgazdasági együttműködés Kárpátalja és Magyarország között

A külkereskedelmi forgalmat tekintve Magyarország első helyen, a beruházások mértékét tekintve pedig az ötödik helyen áll a megye gazdaságát tekintve.

2007 elején a beruházásokat tekintve Magyarország még a negyedik helyen szerepelt, de a befektetett tőke 2007 szeptemberére 1,9 millió USD-al csökkent. (Érdekesség, hogy 2006-ban ez az összeg + 5,4 millió USD volt, amely az év eleji befektetésekhez viszonyítva 13,6%-os növekedést jelzett 2006 végére.)

Napjainkban 247 ukrán-magyar vállalkozás működik a megyében, a befektetett tőke mennyisége pedig 30,7 millió USD (a megye gazdaságába investált összes tőke 9,5%-a).

A magyar befektetők által leginkább kedvelt célterületek: Ungvár, Munkács, Beregszász és a beregszászi járás.

A gazdasági ágazatokat tekintve a magyarországi befektetések a következőképpen oszlanak meg:

Ipar (66,8%), ebből:

feldolgozóipar 53, 6%, melyből:

gépgyártás és szerelés – 20,7%

élelmiszeripar – 18, 0%

textilipar – 5,9%

faipar és fáfeldolgozás – 4,3%

egyéb – 4,7%

Elektromosenergia, gáz és víz előállítás és elosztás - 13,2%

Kereskedelem – 9,0%

Egészségügy és szociális szféra – 1,4%

Építőipar – 2,8%

Mezőgazdaság és erdőszet – 2,2%

Vendéglátóipar – 2,3%

Kommunikáció és közlekedés – 1,2%

Ingatlanügy – 14,3%.

Sikeres ukrán-magyar együttműködésben tevékenykedő vállalkozások: Holland Plant Kft., Univer Kft., Nagyszőlősi Járási Agrotechszerviz, Centurion-Ukraine, HusztTranzit Kft., Delta Kft., Tocsprilad Rt. munkácsi üzeme, Beregszászi Rádiógyár Zrt., Inter-Indusztria Kft.

2006 októberétől 6 magyarországi érdekeltségű beruházás valósul meg Kárpátalján, összesen mintegy 11,4 millió USD értékben, mely összegből a magyar befektetés hányada 10,3 millió USD, ami 90,3% a projektek összköltségvetésének. A nagyobb beruházások:

A Tocsprilad Rt. munkácsi üzemének modernizációja és tevékenységének kiterjesztése az Elektonix Kft-vel együttműködve. Beruházás összege 1,2 millió USD, új munkahelyek száma – 410.

- A Tocsprilad Rt. munkácsi üzemének modernizációja és tevékenységének kiterjesztése Philips Indastric Magyarországgal együttműködve. Beruházás összege 3 millió USD, új munkahelyek száma – 1042.
- A Beregszászi Rádiógyár területén végzett bővítési munkák a „Hewlett Packard” nyomtatóinak előállítására érdekében. Beruházás összege 4,4 millió USD, új munkahelyek száma – 1000.
- Az Univer Konzervgyár Kft. tevékenységének bővítése, új termékek előállítása. Beruházás összege 1,9 millió USD, új munkahelyek száma – 108.

Külkereskedelmi áruforgalom

A külkereskedelmi áruforgalmat tekintve Magyarország első helyen áll a megyében, mind a szomszédos országok, mind pedig a jelenlévő más országok vonatkozásában.

Befektetőre váró beruházások

Turisztikai szállodaközpont építése a volóci járásban a Vereckei-hágón

Kapcsolattartó címe, telefon-, faxszáma:

Verbjazsi (Verebesi) községi tanács

Verbjázs (Verebes), Volóci járás,

Kárpátalja megye, tel.: +38-03136-61-77-13

Tervezett munkahelyek száma: *130 – 200*

A Beruházás bemutatása:

adott a beépítésre alkalmas állami tulajdonban lévő terület (5 hektár vagy igény esetén, akár több is). Kitépített útvonal (felújításra szorul), telefonvonal és villamosenergia ellátás biztosított. A jelzett terület közelében halad a Kijev-Csap főút. A járási székhelytől, Volóctól, való távolsága – 19 km, közvetlen közelében található síközpontok: Podobovec (Padóc), Pilipec (Fülöpfalva), Zsdenyijevo (Szarvasháza), Szlavszke, Tiszovec. A turisztikai szálláshely építése a következő tevékenységek elvégzését irányozza elő: 50-60 férőhelyes szálloda építése, 80 férőhelyes étterem és parkoló kialakítása, emléktárgyak árusítására alkalmas kisebb üzletek létrehozása, posta és orvosi rendelő kialakítása. A létrehozni kívánt beruházás legfontosabb látogatói körét adják majd a magyar turisták, abból kifolyólag, hogy a Vereckei-hágó számukra történelmi emlékhely, mert ezen a hágón keresztül keltek át a magyarok 895-ben és telepedtek meg a Kárpát-medencében. A 841 méter magasan a tengerszint felett elterülő hágóról csodás panoráma nyílik a környező hegyekre.

A Beruházás terméke: *üdülési, pihenési szolgáltatás nyújtása.*

A projekt célja: *a járás és ezzel a megye turisztikai potenciáljának fejlesztése, munkahelyteremtés a környező falvak lakossága számára.*

A projekt költsége: *1,5 – 2 millió euró.*

A finanszírozás forrásai: *saját forrás, beruházás, hitel.*

Lehetséges együttműködések: *közös vállalkozás, terület bérlés stb.*

Gyógyüdülő építése a péterfalvai sportkomplexum területén, a termálvizek bázisán

Kapcsolattartó címe, telefon-, faxszáma:

Péterfalvai községi tanács

Péterfalva, Rákóczi út 137.

Nagyszőlősi járás, Kárpátalja megye

Tel.: +38-031-43-3-23-38

Munkahelyek száma: *tényleges: 17 fő; tervezett: + 25 fő.*

A Beruházás bemutatása:

adott a beépítésre alkalmas terület (6 hektár), mely teljes egészében a községi tanács tulajdona. Maga a terület kedvelt kirándulóhelynek számít. A jelenlegi sportkomplexum területén található: 50x25 méteres szabadtéri sportpálya, 2 futballpálya lelátóval, tenispálya, kosár- és röplabdapálya, étterem, kempingezésre alkalmas terület, mini vidámpark. A jelen projekt keretében szabadtéri termálvizes medence, valamint a vendégfogadásra alkalmas szálloda megépítését tervezik. A szálloda épületében masszázskabin, vízalatti masszázs, Sarko-zuhany, szauna kialakítását tervezik, öltözőhelyiséggel és zuhanyzóval. A

sportkomplexum jelenlegi adottságait és jövőben tervezett bővítését figyelembe véve láthatjuk, hogy a hely akár nemzetközi sportesemények lebonyolítására is alkalmas lehetne. A jelzett területhez közel folyik a Tisza folyó.

A Beruházás terméke: *üdülési, pihenési, gyógyászati szolgáltatás nyújtása.*

A projekt célja: *a település és ezzel a járás turisztikai potenciáljának fejlesztése, munkahelyteremtés.*

A projekt költsége: *900 ezer USD*

A finanszírozás forrásai: *beruházás, esetlegesen települési önkormányzati hozzájárulás.*

A projekt megvalósításának ideje: *14 év.*

Szanatórium építése az ásvány- és termálvizek bázisán

Kapcsolattartó címe, telefon-, faxszáma:

Beregszászi városi tanács

Gazdasági és Európai Integrációs Osztály

Beregszász, Bogdan Hmelnickij út 7.

Tel.: +38-031-41-2-44-92, 2-21-09

Tervezett munkahelyek száma: *100.*

A Beruházás bemutatása:

adott a beépítésre alkalmas terület (5,65 hektár), mely a város tulajdona. A beruházás keretében egy 300 férőhelyes sanatórium, két termálvizes medence és több sportpálya megépítését tervezik. A projekt ötletgazdája a Beregszászi városi tanács, célja a gyógyüdülés fejlesztése a városban.

A Beruházás terméke: *üdülési, pihenési, gyógyászati szolgáltatás nyújtása.*

A projekt célja: *a település és ezzel a járás turisztikai potenciáljának fejlesztése, munkahelyteremtés.*

A projekt költsége: *10 millió USD.*

A finanszírozás forrásai: *beruházás, esetlegesen települési önkormányzati hozzájárulás.*

A projekt megvalósításának ideje: *5 év.*

A beruházás megtérülésének várható ideje: *10-15 év.*

A Borszava panzió rekonstrukciója, valamint a környékén található jódos, brómos-nátriumkloridos ásvány- és termálvizek (a termálvíz hőmérséklete a felszínen 30°C, 207 m³/nap) effektív hasznosítása

Kapcsolattartó címe, telefon-, faxszáma:

Beregszászi Járási Állami Közigazgatás

Turisztikai és Rekreációs Osztály

90 202 Beregszász, Munkácsi út 6.

Tel.: +38-031-41-2-22-36, 4-30-42, 2-43-24

és

Astra Kft.

Jakimec Irina igazgató

90 202 Beregszász, Herojiv út 6.

Tel.: +38-031-41-2-30-86

Tervezett munkahelyek száma: *50.*

A Beruházás bemutatása:

adott a beépítésre alkalmas terület (3,67 hektár), mely az Astra Kft. tulajdona. A beruházás célja a 4-T típusú termálvíz effektív hasznosítása, a panzió rekonstrukciója, modern gyógyászati és szállodaépületek kialakítása a hazai és külföldi turisták számára. A beruházásra szánt földterületen 6 db 6 férőhelyes finn típusú házikó áll, melyek szintén felújításra szorulnak. A terület villamosenergiával, telefonösszeköttetéssel ellátott. A panzió a Beregszász-Mezővári útvonalon található, kb. 3 km-re a Borszavai vasútállomástól. A panzió rendelkezik termálvizes vezetékrendszerrel, közelében folyik a Borzsa folyó, a Magyar Államhatártól való távolsága 22 km (Asztély-Beregsurány).

A Beruházás terméke: *2 db 3 szintes szállodaépület (180 férőhely), gyógyászati rész (balneológiai kórház, medencék stb.).*

A projekt célja: *a település és ezzel a járás turisztikai potenciáljának fejlesztése, munkahelyteremtés.*

A projekt költsége: *2 millió EURO.*

Az együttműködés formája: *közös vállalat létrehozása.*

A projekt megvalósításának ideje: *5 év.*

A beruházás megtérülésének várható ideje: *7 év.*

A beregszászi járási Sárosoroszi községben 100 férőhelyes vadászház építése és egyéb infrastrukturális beruházások

Kapcsolattartó címe, telefon-, faxszáma:

Beregszászi Járási Állami Közigazgatás

Turisztikai és Rekreációs Osztály

90 202 Beregszász, Munkácsi út 6.

Tel.: +38-031-41-2-22-36, 4-30-42, 2-43-24

és

Zakarpatagrolisz beregszászi járási szervezete

90 202 Beregszász, Munkácsi út 6.

Tel.: +38-031-41-2-44-21

Tervezett munkahelyek száma: *80.*

A Beruházás bemutatása:

adott a beépítésre alkalmas állami tulajdonú erdőterület, mely 2,5 km-re található Sárosoroszi községtől. A területhez egy 0,5 hektáros vízfelszínű tó is tartozik, mely alkalmas ipari mennyiségű haltenyésztésre is. A vadászház megépítésén kívül a következő infrastrukturális beruházások megvalósítását tervezik a területen: medence építése, faházikók építése, vadászkutyák elhelyezésére alkalmas épület megépítése. A beregszászi járási erdők gazdag állatvilággal rendelkeznek, területükön található vaddisznót, nyulat, rókat, őzet, borzot, vadkacsát, fácánt. A terület villamosenergia ellátása biztosított, földgáz ellátás az 5 km-re lévő gázelosztónál megoldható. A beruházásra felkínált erdőterület 5 km-re található az Ungvár-Beregszász-Rahó főútvonaltól, 13 km-re a benei vasútállomástól, 18 km-re a járási székhelytől, Beregszásztól. Sárosoroszi lakossága 898 fő, ebből 490 a munkaképes lakosok száma.

A beruházás terméke: *Vadászház (100 férőhelyes szállodaépület) építése, medence építése, vadászati hasznosítású épületek kialakítása.*

A projekt célja: *a település és ezzel a járás turisztikai potenciáljának fejlesztése, munkahelyteremtés.*

A projekt költsége: *3 millió EURO.*

Az együttműködés formája: *Kft. létrehozása.*

A projekt megvalósításának ideje: *3 év.*

A beruházás megtérülésének várható ideje: *5 év.*

A valamikori katonai területen álló 3 szintes épület rekonstrukciója – szállodai és irodai komplexum kialakítása parkolóval

Kapcsolattartó címe, telefon-, faxszáma:

Beregszászi Városi Tanács

Gazdasági és Európai Integrációs Osztály

90 202 Beregszász, B. Hmelynickij út 7.

Tel.: +38-031-41-2-44-92, 2-21-09

Tervezett munkahelyek száma: *30.*

A Beruházás bemutatása:

adott a városi tulajdonú, 0,8 hektáros terület, valamint a 3,5 ezer m² nagyságú 3 szintes épület. A projekt ötletgazdája a Beregszászi Városi Tanács, célja a szállodaipar fejlesztése. A beruházás keretében egy modern, 300 férőhelyes szállodai, éttermi és szórakozó központ kialakítását tervezik. A terület víz-, gáz- és elektromos ellátása biztosított. Szenyvízelvezetés

megoldott. Az épület az Ungvár-Rahó főútvonaltól mindössze 1 km-re található. A beregszászi vasútállomástól való távolsága – 100 méter.

A beruházás terméke: *szálloda, étterem, szórakoztató központ kialakítása.*

A projekt célja: *szállodai és irodai szolgáltatások nyújtása, parkoló kialakítása.*

A projekt költsége: *1,5 millió USD.*

Az együttműködés formája: *tetszőleges.*

A projekt megvalósításának ideje: *3 év.*

A beruházás megtérülésének várható ideje: *5-8 év.*

150 férőhelyes, modern, négycsillagos szálloda építése, valamint egyéb infrastrukturális beruházások megvalósítása (medence, étterem, szuvenirbolt, kétszintes garázs építése) a beregszászi járási Asztély településen

Kapcsolattartó címe, telefon-, faxszáma:

Beregszászi Járási Állami Közigazgatás

Turisztikai és Rekreációs Osztály

90 202 Beregszász, Munkácsi út 6.

Tel.: +38-031-41-2-22-36, 4-30-42, 2-43-24

és

Asztélyi Polgármesteri Hivatal

90 201 Asztély, Druzšba Narodiv út 33.

Tel.: +38-031-41-4-29-46

Tervezett munkahelyek száma: *70.*

A Beruházás bemutatása:

adott a települési tulajdonú 5 hektáros terület Asztély határában. A beruházás során megvalósítani kívánt infrastrukturális fejlesztések: négycsillagos, 150 férőhelyes szállodaépület megépítése, medence és étterem kialakítása, szuvenirbolt kialakítása, kétszintes, 50 személygépkocsi parkolására alkalmas parkolóház megépítése. A beruházásra felkínált földterület elektomosenergia-, földgáz- és telefonos ellátottsága biztosított. A vízellátás és a csatornázás feltételei nem megoldottak. A földterület az Asztély-Beregszász főútvonal mentén fekszik. Beregszásztól való távolsága 2 km. Az Asztély-Beregsurány közötti határátkelő 1 km-re található. A közelben erdős terület is van.

A Beruházás terméke: *négycsillagos, 150 férőhelyes szállodaépület megépítése, medence és étterem kialakítása, szuvenirbolt kialakítása, parkolóház megépítése.*

A projekt célja: *szállodai nyújtása, parkoló kialakítása.*

A projekt költsége: *3 millió EURO.*

Az együttműködés formája: *Kft. létrehozása.*

A projekt megvalósításának ideje: *3 év.*

A beruházás megtérülésének várható ideje: *7 év.*

Kiemelt befektetési projektek ágazatonként

Befektetőre váró projektek:

Turizmus:

- A XV. századi beregszentmikósi (Csinagyijevo) vár restaurálása, területén kulturális-művészeti-turisztikai központ létrehozása.
- Aquapark építése Csinagyijevo (Beregszentmiklós) vagy Kolcsinó (Kölcsény) határában.
- SZTOJ turisztikai sportkomplexum.
- TESZANIK turisztikai gyógyüdülő.
- A Plaj és Velikij Verh sítelepek fejlesztési koncepciója (Volóc).
- Borzava sítelep.
- Turisztikai létesítmény építése a Szineviri-tó közelében, természetvédelmi terület.
- Lakópark és szálloda építése a valamikori Zelenhoszp területén.
- Gyógyüdülő építése a beregszászi gyógy- és termálvizek hasznosítására (Beregszász).
- Golfpályával ellátott szabadidőközpont létrehozása.
- 3-5 csillagos hotel építése Holubine (Galambos) településen.
- Sífelvonóval ellátott üdülő építése Berezovo (Berezna) településen (huszti járás).
- Rekonstrukciós munkálatok és VIP kategóriás hotel és étterem kialakítása a Munkácsi várban.
- Gyógyüdülő építése Péterfalva település termálvizeinek bázisán (nagyszőlősi járás).
- Modern szállodaközpont építése a beregszászi járási Asztély településen.
- Sítelep és sportközpont építése a Drahobrát tisztáson (rahói járás).
- A Borzsava panzió felújítása, valamint a közelében található ásvány- és termálvíz effektívebb hasznosítása (Borzsova, beregszászi járás).
- Vadászház építése és üzemeltetése Sárosoroszi településen (beregszászi járás).
- A Bertocs üdülő felújítása, modernizációja (Kovászó, beregszászi járás).
- Üdülő építése Uzsok településen, az Uzsoki-hágó melletti tisztáson.

Ipar:

- Sóleparló üzem építése Aknaszlatinán (técsői járás).
- A Turbogáz ungvári üzeme piaci jelenlétének erősítése, termelési kapacitásának bővítése.
- Karbid-kalcium előállító gyár építése.
- Varroda működtetése Huszton.
- Téglagyár építése Huszton.
- Bütorgyár építése, európai normáknak megfelelő bútrok előállítására.
- A Munkácsi Fafeldolgozó Zrt.
- Az „SZTMKB” téglagyár rekonstrukciója.
- Avangard Kft., Kolcsinó (Kölcsény).
- Varroda üzemeltetése Kolocsaván (Alsókalocsa).
- Globál Impex Kft., Munkács.
- Tiszasalamoni ipari park.

Közlekedés:

- Ungvár nemzetközi repülőtérének
- Avtoport-Huszt –közlekedési, infrastrukturális és autótút szervízzel foglalkozó vállalkozás építése.
- A munkácsi katonai reptér rekonstrukciója, európai normáknak megfelelő felújítása.
- Autóbuszállomás rekonstrukciója, parkoló és hotel építése.

Agráripar:

- Az Agro-2000 konzervgyár rekonstrukciója.
- Intenzív nyúltenyésztés technológiájának integrált fejlesztése.
- Üzem építése növényi és állati eredetű termékek feldolgozására V. Lucski (NagyLucska) településen.
- A szőlészet technológiai vonalának erősítése.
- Mini-üzem, tejgyár építése.

Energetika:

- Zakarpatjahidroenergo néven regionális energiaelosztó rendszer kialakítása a Kárpátaljai mini vízierőművek bázisán.

Bányászat

A nagybereznai termásvíz tartalékok feltárása.

Az onokóci agyagréteg feltárása.

A huszti járási márga feltárása.

A vivkovei (Unghordas) agyag kitermelésének geológiai vizsgálata, ungvári járás.

Az orosz-komoróci (Ruszki Komarovci) agyag kitermelésének geológiai vizsgálata, ungvári járás.

Bilkam Kft. – dekorkövek.

Kárpáti Kft. – zúzottkő (több méretben).

Földterületek beruházások megvalósításához:

Lavki (Lóka) település.

Babicsi (Bábakút) település.

Csongor község.

Zalusz község.

Pisztraháza település.

Senbor (Alsóschönborn) település.

Makarovo (Makarja) település.

Bresztiv (Laborcbér) település.

Infrastrukturális fejlesztések Lalovo (Beregleányfalú) településen.

A Privat Bank épületének megvásárlása.

Határátkelőhelyek az ukrán-magyar határszakaszon

Az ukrán-magyar határszakasz hossza 133,1 km. A jelzett határszakaszon a következő határátkelőhelyek működnek:

Tisza Nemeztközi Határátkelő (**Csap-Záhony**, szükséges beruházások: új híd építése a Tiszán, a tervek szerint ezen a határszakaszon éri el az V. számú közlekedési folyosó Magyarország felől Ukrainát, várhatóan 2012-ben);

Nemeztközi vasúti teherforgalmi határátkelő **Szalóka-Eperjeske**;

Nemzetközi személyforgalmi határátkelő **Asztély-Beregsurány** (szükséges beruházások: a határátkelőhely alkalmassá tétele teherforgalom bonyolítására, a Beregszászt elkerülő út megépítése);

Határátkelőhely **Harangláb-Lónya** (nyitvatartás 8.00-16.00);

Határátkelőhely **Tiszaújlak-Tiszabecs** (szükséges beruházások: a határátkelő hídjának rekonstrukciója, a határátkelőhely alkalmassá tétele teherforgalom bonyolítására);

Határátkelőhely **Kaszony-Barabás** (nyitvatartás 7.00-19.00).

Tervezett határátkelőhelyek:

Tiszasalamon – Derecske (2 km-re a Csap-Záhony határátkelőhelytől, az ukrán-magyar-szlovák hármashatástérségben);

Nagypalád – Kispalád (a 60-as évekig működött itt kishatárforgalom, a rokon kapcsolatok ápolására);

Déda – Beregdaróc (a tervek szerint ezen a határszakaszon éri el az V. számú közlekedési folyosó Magyarország felől Ukrainát, várhatóan 2012-ben).

A jelzett határátkelőhelyek megépítésének feltétele: a településeket elkerülő utak megépítése ukrán oldalon, valamint infrastrukturális beruházások megvalósítása.

Érvényes úti okmányokkal rendelkező magyar állampolgárok vízum nélkül utazhatnak be Ukrajna területére.

Az Ukrajnába érkező magyar állampolgár kötelező regisztrációját a határőrség az útlevelel ellenőrzésekor végzi el. Ehhez a beutazónak egy adatlapot kell kitöltenie. A munkájukból kifolyólag huzamosabb ideig Ukrajnában tartózkodó személyeknek regisztráció céljából a helyi idegenrendészeti hatóságokhoz kell fordulniuk.

Adatlap minta

Bevándorlási kártya

Імміграційна картка

PE ★★★★★★

1. Vezetéknév ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Прізвище
2. Keresztnév ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Імя
3. Állampolgárság ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Громадянство
4. Születési idő ★★★★★★★★★★
Дата народження
5. Nem ★★★★★
Стась
6. Útlevélszám ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Серія № паспорта
7. Típus, vízum száma, érvényesség ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Тип, № візи, термін дії
8. Gyerek (név, születési idő) ★★★★★★★★★★
Діти (імя, рік народження)
9. Utazás célja ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Мета прибуття
10. Befogadó fél neve, címe ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Назва, адреса сторони що приймає
★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
11. Kitöltő aláírása
Підпис пред'явника
12. Személygépkocsi típusa ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Марка автомобіля
Rendszáma ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Державний номер

Az adatlap az útlevéllel együtt érvényes, mind a beutazáshoz, mind pedig a kiutazáshoz ki kell tölteni egy-egy példányt, az Ukrajna területén történő tartózkodás ideje alatt meg kell őrizni.

Kárpátalja határmenti járásai és nagyobb városai

Kárpátalja
Megyeszékhely: Ungvár
Terület: 12,8 ezer km².
Lakosságszám: 1,2 millió fő.

Ukrajna nemzetközi hívószáma: 380.

Kárpátalja városainak és nagyobb településeinek hívószámai

Beregszász	+3803141
Nagyberezna	+3803135
Nagyszőlős	+3803143
Volóc	+3803136
Ilosva	+3803144
Ökörmező (Mizshirja)	+3803146
Munkács	+3803131
Perecseny	+3803145
Rahó	+3803132
Szolyva	+3803133
Técső	+3803134
Ungvár	+380312, +3803122
Huszt	+3803142
Csap	+3803137

Ungvár

Terület	40 km ²
Lakosságszám	125,6 ezer fő
Bankok	<p>OTP BANK Kijevi part 2.</p> <p>NADRA BANK Petőfi S. tér 28. Tel.: (+380312)(2) 61-70-16</p> <p>UKRÁN NEMZETI BANK Puskin tér 1. Tel./fax: (+380312)(2)61-22-82</p> <p>UKRSZOCBANK Ukrainszka út 16. Tel./fax: (+380312)(2) 67-30-54</p> <p>PROMINVESTBANK Krilova út 10. Tel./fax: (+380312)(2) 66-91-59</p>
Szállodák	<p>DUET HOTELKOMPLEXUM Akadém. Korolyova út, 17. Tel: (+380312)(2) 66-30-47, 66-40-55</p> <p>IZUMRUD HOTEL Malokamjana út 10. Tel.: (+380312)(2) 61-38-58</p> <p>UZSHOROD HOTEL B. Hmelnyickij tér 2. Tel.: (+380312)(2) 61-90-50, 61-90-60, fax: 61-20-70</p> <p>UNGVARSZKIJ HOTEL Elektrozavodszka út 2. Tel.: (+380312) 61-65-65 www.ungvarskiy-hotel.com.ua</p> <p>EURÓPA HOTEL Verhovinszka út 3. Tel.: (+380312) 64-25-18</p> <p>EDUARD HOTEL Bacsinszkij út 22/a. Tel.: (+380312) 61-33-55 e-mail: eduard@eduard.utel.net.ua http://www.eduard.com.ua</p> <p>OLD CONTINENT HOTEL Petőfi tér 4. Tel.: (+380312) 66-93-66, 66-93-55 e-mail: info@hotel-oldcontinent.com www.hotel-oldcontinent.com</p>
Éttermek	<p>DECA U NOTARJA Gagarin út 98. Tel.: (+380312) 66-11-66</p> <p>ASZTIKA ÉTTEREM Korzó út 20. Tel.: (+380312)(2) 3-24-12</p> <p>HURMAN GYORSÉTTEREM Járocka út 1a. Tel.: (+380312)(2) 61-22-92</p> <p>UNGVÁRI VÁR ÉTTEREM Kapitulyna út 33. Mobil: +38067312-00-12</p>
Városi Tanács	<p>88 000 Ungvár, Posta tér 3. Külgazdasági Kapcsolatok és Turisztikai Főosztály Tel.: (+380312) 61-31-76</p>

Munkács

Terület	26,89 km ²
Lakosságszám	82,4 ezer fő
Bankok	<p>RAIFEISEN AVAL BANK, MUNKÁCSI KIRENDELTSÉGE Filatova út 2a. Tel.: (+3803131) 2-13-65 Parhomenka út 13. Tel.: (+3803131) 3-10-11</p> <p>PRIVAT BANK MUNKÁCSI KIRENDELTSÉGE Béke (Mira) út 30/2. Tel.: (+3803131) 5-49-25 Matraszov út 15. Tel.: (+3803131) 2-32-60</p> <p>EXPRESS-BANK Munkács, Puskin út 24. Tel.: (+3803131) 9-51-67</p> <p>PRAVEX BANK, MUNKÁCSI KIRENDELTSÉGE Munkács, Béke (Mira) út 61/1. Tel.: (+3803131) 4-19-09, 2-40-10</p> <p>NADRA BANK Munkács, Paszázis út 4. Tel.: (+3803131)2-20-17</p> <p>UKRSZOCBANK Béke (Mira) út 19. Tel.: (+3803131) 2-15-45</p>
Szállodák	<p>LANGER HOTEL Roszvihivszka út 2a. Tel.: (+3803131) 2-22-87</p> <p>LATORICA GYÓGYÜDÜLŐ Duhnovics út 93. Tel./fax: (+3803131) 2-32-44</p> <p>STAR HOTEL ÉS ÉTTEREM Béke (Mira) út 10-12. Tel./fax: (+3803131) 5-48-80, 5-39-92</p> <p>ALFA HOTEL Univerziteteszka út 78. Tel.: (+3803131) 5-20-10</p> <p>DELFIN HOTEL Uzshorodszka út 1a. Tel./fax: (+3803131) 3-15-22</p>
Éttermek	<p>STAR ÉTTEREM Béke (Mira) út 10-12. Tel.: (+3803131) 5-28-94</p> <p>CSAJKA (SIRÁLY) ÉTTEREM Krilova út 101. Tel.: (+3803131) 2-12-22</p> <p>U SZEMENA ÉTTEREM Karpanka-Karovo út 21b. Tel.: (+3803131) 2-32-69</p> <p>CSERESZNYÉSKERT ÉTTEREM Puskin út 52. Tel.: (+3803131) 4-40-40</p> <p>NEPTUN Béke (Mira) út 55. Tel.: (+3803131) 4-16-74</p>
Városi Tanács	89 600 Munkács, Puskin tér 3. Vállalkozásokkal Foglalkozó Osztály Tel.: (+3803131) 2-35-93

Beregszászi járás

Terület	0,7 ezer km ²
Lakosságszám	83,4 ezer fő
Bankok	<p>RAIFFEISEN BANK AVAL Beregszász, Herojiv (Hősök) út 1. Tel.: (+38003141) 2-35-06, 2-21-27</p> <p>PRIVATBANK Beregszász, Kossuth út 1. Tel.: (+3803141) 2-21-31</p> <p>PRIVATBANK Beregszász, Herojiv (Hősök) út 6. Tel.: (+3803141) 2-31-87</p> <p>UKREXIMBANK Beregszász, Ivan Franko út 15. Tel.: (+3803141) 2-34-05</p> <p>PROMINVESTBANK Beregszász, Herojiv (Hősök) út 1. Tel.: (+3803141) 2-11-11, 4-21-31</p>
Szállodák	<p>ARANY PÁVA HOTEL Beregszász, Petőfi út 1. Tel.: (+3803141) 2-32-32</p> <p>F' KOKA HOTEL ÉS ÉTTEREM Beregszász, Muzsalyi út 61. Tel.: (+3803141) 3-17-09, fax: 2-40-26 mobil: (+38050) 372-27-87</p> <p>PILOT MOTEL Beregszász, Muzsalyi út 31. Tel.: (+3803141) 2-42-84, 3-35-06</p> <p>VITA MOTEL Kaszony, Tel.: (+3803141) 3-32-92</p> <p>HELIKON HOTEL Jánosi, Sevcenkó út 45. Tel./fax: (+3803141) 78-631, 78-641</p>
Éttermek	<p>FEHÉR KŐ ÉTTEREM Beregszász, Herojiv (Hősök) út 1. Tel.: (+3803141) 2-41-20, 2-20-13</p> <p>TREBISO ÉTTEREM Beregszász, Muzsalyi út 39. Tel.: (+3803141) 2-51-50</p>
Városi Tanács	90 202 Beregszász, Bohdan Hmelnickij út 7. Tel.: (+3803141) 2-30-42, 2-35-02, 2-21-09
Járási Tanács	90 202 Beregszász, Munkácsi út 6. Tel.: (+3803141) 2-21-40, 2-45-27

Nagyszőlősi járás

Terület	0,7 ezer km ²
Lakosságszám	118,2 ezer fő
Bankok	<p>WESTERN UNION Nagyszőlős, Béke (Mira) út 3. Tel.: (+3803143) 2-19-08</p> <p>RAIFFEISEN BANK AVAL Nagyszőlős, Korjatovics út 17. Tel.: (+3803143) 2-29-02</p> <p>RAIFFEISEN BANK AVAL Tiszaújlaki (Vilok) Fióktétele vámterület, Tel.: (+3803143) 2-10-36</p> <p>OSCSAD BANK RT. Nagyszőlős, Béke (Mira) út 3. Tel.: (+3803143) 2-29-74</p> <p>BANKAUTOMATA Nagyszőlős, Béke (Mira) út 41. Ukrtelekom épülete, 24 órás hozzáférés</p>
Szállodák	<p>VINOGRADIV HOTEL Nagyszőlős, Béke (Mira) út 44. Tel.: (+3803143) 2-18-95, (+38050) 372 10 97</p> <p>FLAMINGO HOTEL Nagyszőlős, Kopányszka út 265. Tel.: (+3803143) 3-43-38</p> <p>BERIZKA SZANATÓRIUM ÉS GYERMEKÜDÜLŐ Nagyszőlős, Perszikova út 25. Tel.: (+3803143) 2-35-60</p> <p>OSZTAP HOTEL Komunaljna út 14. Tel.: (+3803143) 2-30-22</p> <p>TEPLICA SZANATÓRIUM ÉS ÜDÜLŐ Nagyszőlős, Kopányszka út 265/a. Tel.: (+3803143) 2-29-79</p> <p>VINNICKSI HOTEL Nagyszőlős, Ivan Franko út 106. Tel.: (+3803143) 3-51-85, 2-16-8</p>
Éttermek	<p>VINOGRADIV ÉTTEREM Nagyszőlős, Béke (Mira) út 4. Tel.: (+3803143) 2-30-76, (+38050) 372 10 97</p> <p>JJ KLUB Nagyszőlős, Sevcenkó út 3/a. Tel.: (+3803143) 2-33-00</p>
Városi Tanács	90 300 Nagyszőlős, Mira (Béke) tér 5. Tel.: (+3803143) 2-11-43, 2-14-03
Járási Tanács	90 300 Nagyszőlős, Mira (Béke) tér 5. Tel.: (+3803143) 2-35-64, 2-22-32,

Munkácsi járás

Terület	1,1 ezer km ²
Lakosságszám	104,2 ezer fő
Bankok	<p>RAIFEISEN AVAL BANK, MUNKÁCSI KIRENDELTSÉGE Parhomenka út 13. Tel.: (+3803131) 3-10-11</p> <p>PRIVAT BANK MUNKÁCSI KIRENDELTSÉGE Béke (Mira) út 30/2. Tel.: (+3803131) 5-49-25</p> <p>EXPRESS-BANK Munkács, Puskin út 24. Tel.: (+3803131) 9-51-67</p> <p>PRAVEX BANK, MUNKÁCSI KIRENDELTSÉGE Munkács, Béke (Mira) út 61/1. Tel.: (+3803131) 4-19-09, 2-40-10</p>
Szállodák	<p>VODOHRAJ TURISZTIKAI GYÓGYÜDÜLŐ Csinagyijjevo (Beregszentmiklós), Szanatorna út 201. Tel.: (+3803131) 6-22-73, 5-23-96</p> <p>SZINYÁK SZANATÓRIUM Szinyák (Kékesfüred) Tel.: (+3803131) 2-10-92, 4-40-05</p> <p>KARPATI SZANATÓRIUM Karpati (Beregvár) Tel.: (+3803131) 5-44-33, 4-99-16 e-mail: putivka@karpaty.mk.uzhgorod.ua</p> <p>KARPATSKIJ MISZLIVEC HOTEL Lavki (Lóka), Vinohradne út 59. Tel.: (+3803131) 5-46-22 mobil: (+38050) 5134-105</p> <p>ZOLOTA VOROTA HOTEL Lalove (Beregleányfalu) Tel.: (+3803131) 6-97-86, 6-97-67 mobil.: (+38050) 5868-070</p>
Éttermek	<p>ZOLOTA VOROTA ÉTTEREM Lalove (Beregleányfalu) Tel.: (+3803131) 6-97-86, 6-97-67</p> <p>INTURIST Munkács, Duhnovics út 93. Tel.: (+3803131) 3-15-09</p>
Járási Tanács	89 600 Munkács, Gorkij út 21. Tel.: (+3803131) 5-33-98, 2-12-42

Ungvári járás

Terület	0,9 ezer km ²
Lakosságszám	74,5 ezer fő
Bankok	<p>RAIFFEISEN BANK AVAL Csap, Priozerna út 166. Tel.: (+380312) 71-14-08</p> <p>RAIFFEISEN BANK AVAL Csap, Tisza határátkelő, Tel.: (+380312) 71-61-50</p> <p>RAIFFEISEN BANK AVAL Vasútállomás, Csap, Fő út 2. Tel.: (+380312) 71-14-97</p> <p>RAIFFEISEN BANK AVAL Csapi Fiókintézet № 3, Csap, Ungvári út 9. Tel.: (+380312) 71-18-96</p> <p>PRIVÁT BANK Csapi Fókintézet № 3 Csap, Fő út 17. Tel.: (+380312) 71-19-45</p>
Szállodák	<p>JANTAR ÉTTEREM ÉS HOTEL Sztorozsnica (Ördarma), Sevcenkó út 8. Tel.: (+380312) 73-24-18</p> <p>KRUIZ HOTEL Homok, Szvoboda út 48. Tel.: (+380312) 71-33-43</p> <p>KOOPERÁTOR SZANATÓRIUM Nyizsne Szolotvino (Alsószlatina) Tel./fax: (+380312) 2-46-97</p> <p>ZOLOTA PIDKOVA (ARANY PATKÓ) ÜDÜLŐ Andrijivka (Andrásháza), „Bilja Andrijivszkoho sztavu” tisztás Tel.: (+380312) 9-73-73, mobil: +380509247389</p> <p>ZOLOTA HORA (ARANY HEGY) HOTEL Barvinok (Börvinges), Tel.: (+380312) 72-85-80 www.zolota-hora.com</p>
Éttermek	<p>IZUMRUD ÉTTEREM Csap, Fő út 61. Tel.: (+380312) 71-19-58, 71-19-20</p> <p>PATIKA NA ZSELUDOK Minaj, Bugyivelynikiv út 1. Tel.: (+380312) 66-78-19</p> <p>KAMELOT Kamjanica (Ókemence) Tel.: (+380312) 7-49-33, 7-49-55 www.hotel-kemelot.com</p>
Járási Tanács	88 017 Ungvár, Zahorszka út 10. Tel.: (+380312) 61-24-25, 61-58-95

Hasznos weboldalak

www.umti.org – Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda

www.list.uzhgorod.ua – Kárpátaljai web-oldalak

www.karpatinfo.net – Kárpátalja információs portálja

www.carpathia.gov.ua – a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás

www.stat.uz.ua – Megyei Statisztikai Osztály

www.uzez.uz.ua –

Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás Külgazdasági Kapcsolatok, Európai Integrációs és Turisztikai Főosztálya

www.ecores.uzhgorod.ua – Ökológiai Igazgatóság

www.zakvodhosp.info – Megyei Vízügyi Igazgatóság

www.tes.org.ua – „TES” Kárpátaljai Vállalkozásfejlesztési Alap

www.arr.com.ua – ARR Zakarpattya Regionális Fejlesztési Ügynökség

www.umdsz.uz.ua – Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség

www.karpatok.uzhgorod.ua – Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség

www.uzhlis.com – Kárpátaljai Megyei Erdészeti Főosztály

www.hhrf.org/karpatiigazszo – Kárpátaljai magyar nyelvű napilap

www.karpataljalap.net – Kárpátaljai magyar nyelvű hetilap

www.beregivchina.bereg.net.ua – Beregszászi járás

www.bereg.net.ua – Beregszászi Városi Tanács

www.uzh.zaua.com – Ungvári járás

www.rda.mukachevo.net – Munkácsi járás

www.vinogradiv.karpat.org – Nagyszőlősi járás

www.tyachiv.org.ua – Técsői járás

www.rada.uzhgorod.ua – Ungvári Városi Tanács

www.mfa.gov.ua – az Ukrán Külügyminisztérium hivatalos weboldala

www.advokat.ua – ukrainai ügyvédek listája

www.rada.gov.ua – törvénytár, törvényjavaslatok

www.bank.gov.ua – banktevékenység

www.customs.gov.ua – vámszabályok, vámtarifák

www.fri.net.ua – a Regionális Kezdeményezések Közalapítvány honlapja

www.unian.net – Ukrajnai Független Információs Hírügynökség

www.delukr.cec.eu.int – az Európai Bizottság Ukrajnai képviselőjének hivatalos oldala

www.eib.org – Európai Beruházási Bank

www.interreghsu.com – Ukrajnát érintő EU-s határmenti együttműködési programok

www.carpathianfoundation.org – Kárpátok Alapítvány

www.ttp.uzhgorod.ua – Kárpátaljai Kereskedelmi és Iparkamara

www.info-zakarpattya.com – Turisztikai Vállalkozások Egyesülete

www.busol.karpat.org – a Buszol Vojazs utazási iroda honlapja

www.karpataljaturizmus.info – Beregszászi Turisztikai Információs Központ

Melléklet

Forrás: www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/ungvar/hu/orszagismerteto

Külkereskedelem-technikai tudnivalók

Külkereskedelmi engedélyezési rendszer

A behozatal ill. kivitel esetében engedélyköteles áruk köréről, a kvótákról a kormány évente dönt. A jelenleg érvényes szabályozást a kormány 2006. december 29-én elfogadott 1852. számú rendelete („Про затвердження перелік товарів, експорт і импорт яких підлягає ліцензуванню”) tartalmazza. (A kormánydokumentumok a www.kmu.gov.ua honlapon elérhetőek).

E rendeletnek megfelelően engedélyköteles a nemesfémércek és ötvözeitek, a nemesfémek, drágakövek, a színesfémek és ötvözeitek, a kőolaj és földgáz exportja (az első három termék esetében a minisztertanács éves kiviteli kvótákat is meghatároz), a postai bélyegek, a hús, a cukor és a szarvasmarha importja.

Engedélyeztetni kell továbbá a lézerlemezek előállítására szolgáló berendezések, a speciális nyomdai festékek, az ózonkárosító anyagok, az aeroszolok kivitelét és behozatalát.

Engedélyköteles és kvótával van szabályozva több acéltermék kivitele az EU tagállamaiba.

Speciális vámszabályok, vámtarifák elektronikus elérhetősége

A vámeljárásnak a szokványostól eltérő előírásai nincsenek, a dokumentumot az általános nemzetközi gyakorlat alapján és az Európai Unió előírásaival való harmonizálásra törekedve dolgozták ki. Ukrajna WTO-csatlakozása után a szabályozás teljes összhangba kerül a nemzetközi gyakorlattal.

A vámszabályokat, a vámeljárási rendjét és módját, a vámérték megállapításának szabályait, az egyes fogalmak értelmezését a 2004. január 1. óta hatályban levő Vámkódex („Митний Кодекс України 92/2002”) foglalja össze. (Az anyagban hivatkozott jogszabályok hatályos szövege az ukrán parlament honlapjának [/www.rada.gov.ua/](http://www.rada.gov.ua/) Законодавство України/Закони України fejezetében található. A törvények egy része a honlap angol nyelvű változatán is elérhető).

A vámszolgálat (Державна Митна Служба України) feladatait, működési rendjét és felépítését elnöki rendelet („Про державну митну службу” 1145/1996) foglalja össze. Az intézmény honlapján (www.customs.gov.ua) olvashatók a vámeljárási szabályozó törvények, elnöki, minisztertanácsi rendeletek és más normatív dokumentumok, megtalálható még egyebek mellett a vámhivatalok és vámügynökségek listája, és természetesen az érvényes vámtarifákat megszabó törvény („Про митний тариф України” 2371/2001). A honlapon konzultációs szolgáltatás is igénybe vehető: a kérdéseket a „Запитання і відповіді” fejezetben vagy a press@customs.gov.ua címen lehet feltenni.

A bér munka-műveletek esetén a feldolgozásra behozott anyagok mentesülnek a vám, az adók és illetékek azonnali megfizetése alól: az ukrán vállalat a megmunkálás időtartamára (legfeljebb 90 napi lejáratra) váltót állít ki. A váltót törlik, ha a jelzett időn belül a bér munkában előállított termék teljes mennyisége elhagyja az ország területét. A határidő túllépése esetén büntetést kell fizetni, az esetleges halasztásra vonatkozó kérelemről az illetékes adóhatóság dönt. A késztermék kivitelekor a vámhatóság kérheti a kereskedelmi és iparkamara igazolását arról, hogy az érték legalább 20 százaléka a bér munka eredményeként jött létre. A bér munka-konstrukcióban gyártott termékeket a külföldi megrendelő Ukrajnában csak itt bejegyzett állandó képviselő útján értékesítheti. („Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах” 327/1995).

Magyar exportot kísérő okmányok

A vámkezeléshez kötelezően szükséges dokumentumok: vámnyilatkozat, szállítási igazolás, a külkereskedelmi szerződés, számla vagy más igazolás az áru értékéről. Ezekon kívül az áru jellegétől és a szállítás módjától függően az ukrán vámszabályok további igazolások bemutatását is megkövetelik: ilyen például az ukrán előírásoknak megfelelő vámáru-nyilatkozat, az importőr cégbejegyzésének igazolása, a fizetésre vagy bankgaranciára vonatkozó okmányok, vámügyintézői igazolás (vagy meghatalmazás), eredetigazolás, invoice (és ukrán vagy orosz nyelvű fordítása). E dokumentumok listáját a 80/2006. számú kormányrendelet tartalmazza („Перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України”).

Nemzeti szabványok, forgalombahozatali engedélyek

A forgalombahozatalhoz szükséges bizonylatokról, a vizsgálatok rendjéről az 1993-ban kiadott törvényerejű kormányrendelet („Про стандартизацію і сертифікацію” 46/1993) intézkedik. A kérdéskörrel foglalkozó, a feladatokat kijelölő, végrehajtásukat koordináló, az előírásokat, követelményeket kidolgozó kormányzati szerv a Műszaki Szabályozási és Fogyasztáspolitikai Állami Bizottság (Державний Комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики – Держспоживстандарт), honlapján (www.dssu.gov.ua) megtalálhatóak a szabványosítás, minőségtanúsítás rendjét megszabó hivatalos dokumentumok.

A bizottság hatáskörébe tartozik a nemzetközi (regionális) minőségtanúsítási rendszerekhez való csatlakozás kezdeményezése, döntéshozatal a más országok illetékes szervei által kiadott okmányok elfogadásáról, a megyei szabványügyi, mérésügyi és minőségellenőrző központok, a területi fogyasztóvédelmi felügyelőségek valamint 4 szakintézmény tevékenységének irányítása és felügyelete.

Az utóbbi intézmények egyike, az Ukrmetresztszandart foglalkozik a kötelező minőségtanúsítás kérdéseivel, honlapján (www.ukrcsm.kiev.ua) közzéteszi e termékek aktuális listáját. A jelenleg hatályos jegyzék 36 termékcsoportot ölel fel, kivitelünk szempontjából a legfontosabbak: hírközlési eszközök, élelmiszerek, gyógyászati eszközök, közúti járművek és alkatrészeik, mezőgazdasági, élelmiszeripari gépek és berendezések, élelmiszerek, könnyűipari, elektrotechnikai és elektronikai termékek.

A szellemi termékek és szerzői jogok védelme

A szellemi termékek jogvédelmére vonatkozó egységes törvény kidolgozását 2007-ben kezdték el, a kérdéskörre vonatkozó számos elem megtalálható azonban az egyes tevékenységeket szabályozó különféle jogszabályokban: így például az innovációról, a televíziózásról és rádiózásról, a reklámtevékenységről, a filmművészetről elfogadott törvényekben.

Az oktatási minisztérium keretében 2000 óta működik a Szellemi Tulajdon Állami Igazgatósága (Державний департамент інтелектуальної власності). Az intézmény honlapján (www.sdip.gov.ua) megtalálható a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos megállapodások listája, amelyeket Ukrajna más államokkal kötött, olvashatóak az iparjogvédelem egyes területeit érintő törvények.

Jellemző, ill. javasolt fizetési módok

A 2002 óta megnegyeszerződő értékű külkereskedelmi áruforgalom nagyobb részét megalapozó szerződések teljesítését ismereteink szerint döntően különféle banki eszközökkel finanszírozták. A magyar export biztosításában ill. finanszírozásában mind nagyobb szerepet töltenek be a MEHIB-EXIMBANK pénzügyi konstrukciói. A kilencvenes évek első felében, a kapcsolatok kialakulásának kezdetén meghatározó szereppel bíró előrefizetési megoldások visszaszorultak, ma jellemzően a kurrens termékekre vonatkozó üzletkötések esetében fordulnak elő. Javasolt fizetési mód a mindkét szerződő fél számára biztonságos akkreditív nyitás. Számolni lehet azzal, hogy magyar export esetén 30-90 napos fizetési halasztást kér az ukrán partner.

A piacra jutás javasolt módjai

Korábbi kapcsolatok és ismeretek hiánya esetén a tapasztalatok szerint a piacra jutás leghatékonyabb módja az olyan általános vagy szakkiállításra való részvétel, amelyhez kapcsolódóan a nagykövetség külgazdasági irodájának közreműködésével az ITDH üzletember-találkozót szervez. Ez lehetőséget ad mindenekelőtt az adott termékcsoport(ok) kínálatával való megismerkedésre, fontosabb azonban, hogy e rendezvényeken a szervező előzetes megállapodás alapján gondoskodik a találkozásról a lehetséges partnerekkel.

A kiállításokon, vásárokon, árubemutatókon való szervezett vagy esetleges megjelenés mellett természetesen járható út a kereslet/kínálatról készített rövid tájékoztatás eljuttatása a nagykövetségre, ezekre a külgazdasági iroda részint saját adatbázisa, részint a rendelkezésre álló egyéb források alapján választ ad a lehetséges partnerek megjelölésével.

A partnerkeresés önállóan is végezhető a megyei kereskedelmi kamarák honlapjai, a kiállítás-szervező cégek korábbi rendezvényeinek katalógusai alapján. Szakmáncént csoportosított eladási/vételi ajánlatok találhatóak a külkereskedelmi kérdésekkel foglalkozó www.ukrbiz.net honlapon is.

A piacra jutás további módja lehet a közbeszerzési pályázatokon való részvétel. A törvény („Про закупівлю товарів, робіт за державні кошти” 1490/2000) értelmében közbeszerzési eljárást akkor kell lebonyolítani, ha a teljesen vagy részben költségvetési eszközökből tervezett vásárlás értéke eléri vagy meghaladja a 30 ezer (árúk és szolgáltatások) illetve a 300 ezer (munkálatok) hrvnyát. A pályázatokat legalább 5 főből álló tenderbizottság értékeli, az eljárások törvényességét a Versenyhivatal (Антимонопольний Комітет України) ellenőrzi. Az elbíráláskor a hazai pályázók az ajánlott ár 10 százalékának megfelelő preferenciában részesülnek.

A közbeszerzési pályázatokat a www.zakupivli.com honlapon teszik közzé, a pályázatok elektronikus úton is benyújthatóak.

A közbeszerzések ügyében folytatott állami politika kialakításában és ellenőrzésében az állampolgárok és szervezeteik is részt vehetnek, ennek szervezett fóruma a Tenderkamara (Тендерна Палата України), amelynek honlapján (www.tpu.net.ua) elérhető a közbeszerzési törvény hatályos szövege, módszertani útmutatások olvashatók, és lehetőség van konzultációra. A kamara kéthetente megjelenő angol nyelvű kiadványa (Ukrainian Public Procurements) rövid leírást tartalmaz a meghirdetett pályázatokról, az előfizetés feltételeit a honlap tartalmazza.

Említést érdemel, hogy a lehetséges partnerek üzleti tevékenységéről pénzügyi-gazdasági adatokat nem lehet hivatalosan beszerezni. A vállalatok, vállalkozások egységes állami jegyzékét kormányrendelet alapján a statisztikai hivatal vezeti, amely jogi és természetes személyek kérésére térítés ellenében közli a vállalatazonosítási, adminisztratív és alapítási adatait (azonosító, ágazati besorolás, tulajdonforma, székhely, a vezetők és az alapítók neve). Az információt a hivatal honlapján (www.ukrstat.gov.ua) található űrlapok kitöltésével lehet kérni, a válaszra a hatóságnak öt napja van.

Szállítmányozás, speciális csomagolási és címkézési előírások

A fogyasztók jogairól szóló törvény („Про захист прав споживачів” 3161/2005) értelmében a vásárlóknak hozzáférhető és hiteles tájékoztatást kell kapniuk az eladásra kínált termékről (szolgáltatásról). Ennek tartalmaznia kell a termékkel szemben támasztott követelményekre vonatkozó normatív dokumentum nevét, a termék minőségi jellemzőit, árát, a gyártási időpontot és a felhasználhatóság lejárta, a garanciális feltételeket, a gyártó nevét és címét.

A minőségtanúsításra kötelezett termékek esetében közölni kell a minőségtanúsítvány meglétét. A bármilyen szempontból veszélyesnek minősülő termékek tájékoztatójának megfelelő figyelmeztetést kell tartalmaznia. A címkéket, feliratokat, útmutatókat ukrán nyelven (is) el kell készíteni.

Az élelmiszerek esetében kormányrendelet („Про вдосконалення контролю якості і безпеки харчових продуктів” 1371/1996) írja elő a feltüntetendő adatokat: megnevezés, tömeg, összetétel, kalóriatartalom, a gyártás kelte és a szavatossági idő, a gyártó neve és címe.

Propaganda, hirdetési lehetőségek

A központi és a regionális gazdasági szaklapokban a hirdetési tarifák az általános árszínvonalhoz viszonyítva meglehetősen magasak: az ¼ lapos hirdetés a Biznesz hetilapban (www.business.umc.ua) például 250-350, a Kontrakti hirdetési kiadványban (www.kontrakty.com.ua) 400-500, a különféle szakkatalógusokban 350-600 dollár. A korábban kialakított szakmai kapcsolatok alapján a kijevi nagykövetség külgazdasági irodája térítésmentesen tudja megjelentetni a hozzá eljuttatott ukrán vagy orosz nyelvű rövid üzleti ajánlatokat vagy igényeket, hirdetéseket a megyei kamarák havi kiadványaiban és egyes szakmai (pl. bútortipari, könnyűipar, húsipari) folyóiratokban.

Helyi kereskedelmi, üzleti szokások, szerződés-kötési tanácsok

Nincsenek az általánostól eltérő, helyi kereskedelmi szokások. A külkereskedelemre vonatkozó törvények, rendeletek és előírások összességükben az általános nemzetközi gyakorlatot követik.

Az EU-ukrán együttműködési megállapodás (PCA), az annak alapján kidolgozott akcióprogram értelmében halad előre a jogharmonizációs munka, lezárultak a kétoldalú WTO-csatlakozási tárgyalások, a parlament elfogadta a csatlakozáshoz szükséges törvényeket és törvénymódosításokat.

Az ukrán kormányzat és a kereskedelmi kamarák a kilencvenes évek közepén ajánlást fogadtak el, amelyben a vállalkozóknak az INCOTERMS terminológiájához és előírásaihoz való igazodást, az abban foglaltak alkalmazását javasolták.

Kiállítási részvétel

A kiállítási részvételnek különleges feltételei nincsenek, az egyes rendezvényeken érvényes tarifákat, jelentkezési határidőket a konkrét programok tartalmazzák. A tervezett ukrán kiállítások jegyzékét földrajzi és tematikus csoportosításban a <http://www.expoua.com> honlap tartalmazza. Hasznos tájékoztatást adnak továbbá a tervezett kiállításokról, vásárokról és árubemutatókról a megyei kereskedelmi kamarák honlapjain található programok és ismertetések. (A megyei kereskedelmi kamarák adatai és programjai a www.icci.org.ua honlapon érhető el). Érdemes emellett áttekinteni a nagyobb kiállítás-szervező cégek anyagait is: www.iec-expo.com.ua, www.primus-exhibitions.com, www.expocenter.kiev.ua, www.kmky.kiev.ua

A tapasztalatok alapján a magyar áruk iránti érdeklődés felkeltésére, az üzleti kapcsolatok kialakítására a vidéki városokban, a jó fizetőképességgel bíró keleti megyékben vannak a legjobb esélyek (www.expodon.dn.ua, www.exponikolaev.com.ua, www.expo-odessa.com). Az ITDH és a kijevi nagykövetség külgazdasági irodája évente általában két alkalommal szervezi meg a magyar üzletemberek részvételét az ilyen rendezvényeken.

Felhasznált irodalom

Kárpátalja turisztikai útikönyv, Svit Uszpihu kiadó 2007.

Каталог інвестиційних пропозицій, а Кárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás Külgazdasági Kapcsolatok, Európai Integrációs és Turisztikai Főosztálya, 2007.

Investments 7 steps towards succes is Transcarpathia, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás Külügyi és Befektetési Főosztálya, 2003.

Az ukrán-magyar határtérség közös fejlesztési koncepciója, Kárpátaljai Megyei Tanács, Sz.-Sz.-B. Megyei Területfejlesztési Tanács, 2003.

Посібник щодо правового забезпечення і практичного здійснення інвестиційної діяльності, Kárpátalja Fejlesztési Ügynökség, 2007.

Az Európai Unió keleti határán, Sz.-Sz.-B. Megyei Fejlesztési Ügynökség, 2006.

<http://www.konzulatus.uz.ua>

<http://uzez.uz.ua>